

STEVEN JAMES

DYSTOPISCHE THRILLER

VALS GELUK

De technologie neemt een hoge vlucht.
Het begin van een wereldwijde nachtmerrie.

Steven James

Vals geluk

Vertaald door Willem Keesmaat

KokBoekencentrum Uitgevers, Utrecht

Voor Amanda

‘De mensheid was in haar verlangen naar comfort zichzelf voorbijgelopen en had alle natuurlijke rijkdommen veel te voortvarend geëxploiteerd. Stilletjes en zelfvoldaan zonk ik weg in decadentie, en vooruitgang was steeds meer de vooruitgang van de Machine geworden.’

Uit: *The Machine Stops* van E.M. Forster, 1909
30 jaar in de toekomst

I.

*Dinsdag 4 november
Cincinnati, Ohio
16.14 uur*

Je hoort je baby niet huilen.

‘Wat is er aan de hand?’ vraag je, maar je bent nog zwak en de woorden lijken bij iemand anders vandaan te komen, iemand die niet op dit bed ligt, iemand die niet zojuist nieuw leven heeft gebaard in deze grote, lichte wereld buiten de baarmoeder.

Ja, Naiobi zou moeten huilen, maar dat doet ze niet.

Een huivering – de angst van elke moeder: stilte na de geboorte van haar kind.

Je hoort het gepiep van de monitoren en de gehaaste, zachte woorden van de artsen, en daarna de afgemeten geruststelling van de verpleegkundige dat ‘de artsen bij haar zijn’, maar vanuit de richting van het kind klinkt alleen maar stilte.

‘Zeg dat alles goed is met haar,’ smeed je de verpleegkundige. ‘Alles is goed met haar, toch?’

‘Ssst,’ antwoordt ze. En: ‘Het komt goed’, en: ‘Je moet uitrusten.’

‘Zeg nou!’

‘Ssst.’

Nee. Je baby.

Je dwingt jezelf om iets overeind te komen, zodat je het met eigen ogen kunt zien. De pijn die door je heen buldert, geeft je een gedesorïenteerd gevoel. Je duwt hem van je af.

En vangt een glimp op van je dochter, van de neonatoloog die een slangetje in haar keel duwt. Een andere arts drukt lichtjes met twee vingers en met een bepaalde regelmaat op haar kleine borstkas, maar hard genoeg om haar ribbetjes te kunnen breken.

Je baby heeft een grauwe tint, in plaats van een gezond en levendig

roze. Een grijze en levenloze kleur.

O, God, nee. Alstublieft...

De verpleegkundige had het bij het verkeerde eind. Dit komt niet goed.

Je bidt, ja, een hijgend en paniekerig gebed: *Heer, doe me dit niet aan. Breng haar terug. Neem mij in haar plaats. Straf mij, niet haar. Och, spaar alstublieft haar leven.*

Geen enkel kind zou op zo'n soort plek moeten sterven. Als ze al moet sterven, laat dat dan thuis zijn, omringd door knuffeldieren en zachte dekentjes, met warm kaarslicht erbij en een liefhebbend gezin, niet eenzaam en alleen in een couveuse, omsloten door glazen wanden, alleen en verlaten in een hard, onbarmhartig licht.

Geen enkele baby zou –

Alstublieft, Heer.

De verpleegkundige zegt niets meer. In plaats daarvan houdt ze je hand vast en knijpt erin. Veel te hard.

Ja.

Ze weet het.

En ze maakt zich op haar eigen manier grote zorgen. Dat realiseer je je nu – ja, dat doet ze inderdaad – maar het maakt geen verschil.

De arts gaat door met reanimeren.

Er flitsen allerlei gedachten door je hoofd: de keren dat je dat muziekdoosje tegen je buik drukte om Naiobi te kalmeren wanneer ze te hard schopte. De babykamer die je voor haar hebt klaargemaakt en geschilderd. De liedjes die je voor haar hebt gezongen. De gebeden die je voor haar hebt opgezonden.

Negen maanden lang.

De arts houdt op met reanimeren.

'Ga door,' hijg je. 'Probeer het nog eens!'

'Het is te laat,' mompelt hij.

'Dat kan niet!'

Na een korte aarzeling gaat hij toch weer door, misschien alleen maar voor jou.

Ja, deze keer lukt het. Naiobi komt terug.

Je huivert tot diep in je ziel, een beangstigend gevoel.

Dit is allemaal niet echt. Ze kan niet weg zijn. Er moet een vergissing in het spel zijn. Misschien is dat de baby van iemand anders. Misschien is dit alleen maar een boze droom waaruit je wakker moet

worden, waaruit je nu metéén wakker moet worden.

Word wakker, Kestrel!

Uiteindelijk houdt de arts er echt mee op. Hij draait zich om en kijkt je met lede ogen aan. 'Het spijt me.'

Je gilt het uit. Je kunt er niets aan doen.

'Laat me haar vasthouden. Ik móét haar vasthouden.'

'Dat is goed.' Nadat de arts het infuusslangetje heeft verwijderd, geeft hij de verpleegkundige een seintje en brengt ze je dochter naar je toe, in een dekentje gewikkeld dat geen enkel doel meer dient, behalve dan dat het het slappe lichaampje van je baby aan het oog onttrekt.

Je pakt haar voorzichtig aan, ook al bedenk je dat voorzichtigheid geen enkele zin meer heeft.

Ze heeft sprookjesachtige oogleden die nooit knipperend open zullen gaan.

'Naiobi.' Je krijgt haar naam nauwelijks over je lippen.

Met een zachte klik gaat de deur dicht en laat het personeel jullie alleen.

Op de een of andere manier krijg je het voor elkaar om je tranen in te slikken.

Je realiseert je dat je nooit een verjaardagskaarsje voor je dochter zult uitblazen wanneer ze één jaar wordt. Dat je nooit afscheid van haar zult nemen op haar eerste schooldag. Nooit zandkastelen met haar zult bouwen op het strand.

De grote en kleine dingen. De goede en de slechte.

Een leven dat nooit zal worden geleefd.

Ze zal nooit met haar huiswerk tobben, gepest worden, in haar kussen huilen. Ze zal nooit op de dansvloer haar hoofd tegen de schouder van een jongen laten rusten en daarna nooit een onhandige kus op haar wang krijgen.

Deze baby, jouw baby, zal nooit weten hoe het voelt om tegen de borst van haar moeder te worden gedrukt, om te worden getroost en geknuffeld.

Je werpt een blik uit het raam.

Er staat zelfs geen briesje om de paar overgebleven bladeren in beweging te brengen die zich nog net vastklampen aan de bomen die om het ziekenhuis staan. Zelfs de wolken hangen stil – donkere plakaten die laag in de lucht hangen en hun koude novemberregens nog even in de uitgestrekte en eenzame hemel verbergen.

Het lijkt bijna alsof de dag om Naiobi rouwt.

Of haar de rug toekeert.

Hoe moe je ook bent, je wilt niet gaan slapen. Dat voelt als verraad, hoe klein ook, van de liefde die je voor je dochter voelt. Hoe kun je nou op zo'n moment gaan slapen? Hoe kun je dat zelfs maar overwegen?

De verpleegkundige klopt zachtjes op de deur en vraagt bijna fluisterend of je wilt dat ze haar meeneemt. Je hebt geen idee hoeveel tijd er is verstreken, maar het is in elk geval te weinig.

'Nog eventjes,' zeg je.

Ze biedt aan om je te helpen, om een foto van haar te nemen, zodat je haar niet zult vergeten, maar je wilt geen foto. Niet van Naiobi zoals ze nu is. Niet nu.

Niet van haar lijkje.

Wat een vreselijke manier om aan haar te denken. Vreselijk maar waar, zoals dat zo vaak het geval is met de waarheid. Vreselijk op zijn eigen, onvergeeflijke manier.

De verpleegkundige verdwijnt.

De middag wordt ondergedompeld in de schemering.

'Ik hou van je, ik hou van je, ik hou van je.' Je merkt dat je de woorden hardop uitspreekt, ook al weet je dat je dochter ze niet kan horen, ze nooit zál horen.

Ze heeft een klein, pluizig, weerbarstig plukje haar. Je strijkt het zachtjes glad met een natgemaakte vingertop. Dit is een moment dat je moet onthouden. Dat houd je jezelf voor, en je doet je ogen dicht om zoveel mogelijk geluiden en geuren in je geheugen op te slaan.

Je kust Naiobi's wang, maar die voelt veel te koel aan, meer als klei dan als de wang van een kind.

Met heel je hart dwing je haar om adem te halen. Je smeekt haar minuscule hartje om te gaan kloppen, maar alle liefde ter wereld is niet genoeg om haar terug te brengen.

Ze is nu in de hemel.

Ze is gelukkig en heeft rust.

Ze is in de aanwezigheid van de Heer.

Dat houd je jezelf voor. Dat zijn de woorden die je gebruikt om jezelf ervan te overtuigen dat het waar is wat je gelooft, de glorie en de goedheid van God. Het gelach van een kind in zijn nooit aflatende zorg. Maar de woorden en de troost voelen al net zo koud aan als Naiobi's lijkje in je armen.

Op dit moment is de hemel voor jou alleen maar een mooie droom, geen realiteit.

Uiteindelijk komt de verpleegkundige terug.

Het donkere raam maakt je duidelijk dat het avond is geworden in de stad. Er hangt hierbinnen geen klok, dus het zou net zo goed middernacht kunnen zijn.

Na een laatste, hartverscheurend afscheid, geef je Naiobi aan haar.

Je weet dat de verpleegkundige Naiobi mee naar beneden neemt, naar het mortuarium. Dat weet je omdat je bekend bent met dit gebouw, met de pijn en het verdriet van zoveel patiënten en familieleden waarmee de muren zich hebben volgezogen. Je weet de weg in dit ziekenhuis, omdat dat deel uitmaakt van je werk.

‘Zou je met een ziekenhuispredikant willen praten?’ vraagt de verpleegkundige je zacht. ‘Ik kan er eentje sturen.’

Je weet niet of dat wel zin heeft, maar je weet maar nooit. ‘Goed.’

En dan vertrekt ze en je huilt, en je wilde dat je ergens anders was, in plaats van in de kamer waarin je kind is gestorven.

De arts probeerde uit te leggen wat er mis was gegaan, maar het bleef allemaal niet hangen, op het gedeelte na dan over dat het een moeilijke bevalling was en dat Naiobi niet genoeg zuurstof had gekregen. Maar hij noemde haar naam niet en verwees eenvoudigweg naar haar met ‘je baby’.

Ik wilde hem corrigeren: *Ze heeft een naam!*

Maar ik hield me in. Hij deed gewoon zijn werk. Dat begreep ik.

Ik had voor mijn vijfendertigste een kind willen hebben, maar mijn tijd raakte op en uiteindelijk had ik besloten dat het gebrek aan een man geen reden zou moeten zijn om niet de baby te krijgen waarvan ik altijd had gedroomd.

De wet stond toe dat ikzelf het geslacht van mijn kind kon bepalen. En haar lengte en oogkleur, haar karakter en haar weerstand tegen een hele rits genetische afwijkingen – allemaal keuzes die waren gerelateerd aan genetische manipulatie, iets wat enkele tientallen jaren geleden niet eens mogelijk was geweest – maar ik had ervoor gekozen om mijn baby niet te ontwerpen.

Ik was echter niet boos op God. Ik voelde me eenvoudigweg verlaten.

Het was net alsof iemand al mijn goede ideeën over hem had

weggerukt – dat hij liefhebbend was, zorgzaam, vriendelijk, en dat hij zichzelf had opgeofferd om ons hoop voor de eeuwigheid te geven. Maar nu ik hem het hardst nodig had, voelde ik niets van zijn vrede. Alleen maar zijn afwezigheid.

Het sloeg allemaal nergens op.

Mijn geloof niet.

Mijn God niet.

Mijn baan niet.

Nee, een voorganger zou dit soort vragen niet moeten hebben, dit soort pijn. Een dominee zou meer hoop moeten hebben op dit soort momenten. Veel meer.

Er werd op de deur geklopt.

De ziekenhuispredikant.

‘De verpleegkundige vertelde me wat er is gebeurd. Heb je behoefte om met iemand te praten?’ zei hij terwijl hij de kamer binnenkwam.

Maar sinds de verpleegkundige was vertrokken, was ik van gedachten veranderd en wilde ik niet dat iemand van mijn twijfels wist, zelfs niet de ziekenhuispredikant, die vanwege zijn zwijgplicht alles voor zich zou houden wat hij hoorde.

‘Het lijkt erop dat het beter is als ik dat niet doe.’

Compleet met baard en netjes gekapt naderde hij mijn bed. ‘Ik ben Grayson.’ Hij had een bijbel met harde kaft bij zich. Het ding zag eruit alsof hij nog nooit open was geweest. ‘Is er iets wat ik voor je kan doen?’

‘Nee. Ben je nieuw hier?’

‘Nog maar een paar weken. Ik ben verhuisd vanuit Milwaukee.’

Stilte.

‘Ik ben zelf ook dominee,’ vertelde ik hem. ‘Methodist.’

‘Oké.’ Weer een stilte, die moeilijk te peilen was. ‘Moet ik misschien iemand voor je bellen?’

‘Nee.’

En dat klopte. Er was niet echt iemand die op de hoogte gesteld moest worden. Mijn broer, Trevor, woonde in Seattle, maar we praat-ten niet met elkaar. Hij zou de enige zijn geweest die gebeld moest worden. En trouwens, als hij geïnteresseerd was geweest, zouden de Feeds hem al van alle informatie hebben voorzien die hij maar had willen hebben, door stemherkenning of zijn vingerafdruk. Hij wist

dat ik zou gaan bevallen. Ik wist alleen niet zeker of ik wilde dat hij al van Naiobi zou weten. Uiteindelijk wel, maar nu nog niet.

Mijn gemeenteleden zouden het nieuws snel genoeg horen. Een voorganger merkt vaak dat het moeilijk is om binnen haar kudde vriendschappen te sluiten. Er zijn vreemde machtsverhoudingen in het spel, die mensen op een afstand houden.

‘Ik kan gewoon bij je komen zitten,’ bood Grayson aan.

‘Ja. Dat is goed. Maar vertel me alsjeblieft niet dat God een plan voor me heeft. Vertel me niet dat uiteindelijk alles ten goede keert. Vertel me niet dat God zoveel van Naiobi hield dat hij een einde aan haar lijden heeft gemaakt. Vertel me gewoon helemaal niets.’

Hij stemde toe en zei niets terwijl hij op de stoel naast mijn bed kwam zitten.

Ik had gedacht dat zijn aanwezigheid iets zou helpen, maar dat was niet zo. De stilte tussen ons werd uiteindelijk te ongemakkelijk en ik vroeg hem of hij me alleen wilde laten.

‘Mag ik voor je bidden?’

‘Dat is niet nodig.’ Maar na het uitspreken van die woorden realiseerde ik me wat een vreemde reactie dat eigenlijk was. Het voelde op dat moment echter eerlijk aan en ik liet de opmerking zonder verdere uitleg in de lucht hangen.

‘Goed,’ reageerde hij. ‘Zal ik met het ziekenhuis praten over het regelen van een rouwdienst?’

Sinds de verpleegkundige was vertrokken, had ik daarover liggen nadenken. ‘Donderdag om twee uur in de Saint Lucia Chapel, bij de rivier.’

‘Ik ken die plek.’ Hij controleerde of het gebouw vrij was, waarna hij me een link op de Feeds stuurde, voor een formulier dat ik moest invullen.

Nadat hij was vertrokken, vroeg ik het ziekenhuispersoneel of ze me naar een andere kamer konden brengen, waarna ze me verhuisden. Zo hoefde ik in elk geval niet naar de couveuse te kijken waarin het hun niet was gelukt om mijn dochter te redden.

Woensdag 5 november

’s Morgens bevestigde ik de reservering voor de kapel en toen ik me klaarmaakte om te vertrekken, kwam een van de vertegenwoordigers

van Terabyne Designs naar me toe, een bezoekje dat ik al had verwacht.

Dat was in dit soort gevallen standaard, hoewel ik al een besluit had genomen over het nemen van een Artificial.

De man stelde zichzelf voor als Benjiro Taka. De keren dat ik naar het ziekenhuis was geweest om troost te bieden aan kerkleden die hun dierbaren hadden verloren, was ik diverse vertegenwoordigers van Terabyne tegen het lijf gelopen, maar deze had ik nog nooit ontmoet.

Terabyne's regionale productiecentrum bevond zich dicht in de buurt, vlak bij de I-75. Ik zou er op weg naar huis langs rijden. Er werkten honderden mensen bij het bedrijf, waarvan er heel wat vertegenwoordiger waren, dus was het niet vreemd dat onze paden elkaar nog nooit hadden gekruist.

'Ten eerste wil ik tegen u zeggen hoe erg ik het voor u vind,' zei hij. 'Mijn condoleances.'

De woorden klonken gemeend en misschien waren ze dat ook wel. Of misschien had hij ze zo vaak geoefend, dat hij had geleerd hoe hij vals sentiment authentiek kon laten klinken.

'Dank u.'

'Terabyne Designs wil er alles aan doen om u door deze moeilijke tijd in uw leven heen te helpen.'

Ja, en ik wist precies wat er nu ging komen.

Hij vervolgde: 'Heel wat mensen hebben baat bij –'

'Vervanging.'

'Nou ja, een surrogaat. Een speciaal ontworpen, unieke, gepersonaliseerde Artificial. We hebben modellen van deze grootte. We kunnen alles van uw dochter voor u namaken, tot aan haar vingerafdrukken toe. En voor mensen in uw situatie bieden we onze units voor zeer sterk gereduceerde prijzen aan.'

'In mijn situatie.'

'Iedereen die kortgeleden een dierbare heeft verloren.'

Ik beseftte dat dit zijn werk was en dat sommige mensen in dit soort tijden soelaas vonden bij een Artificial – een robot ter grootte van een baby die kon huilen en kon worden getroost, en die net als een echte baby sliep en wakker was. Artificials waren veel meer dan technologisch geavanceerde poppen en ze zagen er zo echt uit, gedroegen zich zo echt, dat je er bijna de rillingen van kreeg. Ik had ze gezien. Ik wist het. Sommige mensen waren ermee geholpen.

Ik vertelde het niet aan meneer Taka, maar mijn broer Trevor was de vicepresident van de mondiale beveiliging op het hoofdkantoor van Terabyne, ten westen van hier. Door zijn hoge positie kon ik op elk moment tegen een mooie prijs een Artificial krijgen, maar ik had nooit het verlangen gehad om er een te hebben, niet na wat er met onze ouders was gebeurd toen ik met mijn master bezig was.

Ik wilde geen robot in mijn leven, vooral niet eentje die was bedoeld om het gat te dichten dat door de dood van mijn dochter was geslagen.

‘Nee, dank u, meneer Taka. Ik ben niet geïnteresseerd.’

‘Zoals u wilt.’ Hij veegde met de vinger waarin een chip was geïmplanteerd door de lucht om zijn contactinformatie naar me over te hevelen, zoals iemand in het verleden ongeveer met een visitekaartje zou hebben gedaan. ‘Voor als u van gedachten mocht veranderen.’

Ik wist dat dat niet zou gebeuren, maar ik wilde niet grof zijn, dus accepteerde ik de gegevensoverdracht.

En daarna vertrok hij en liep ik verder door de stille en steriele gangen naar de uitgang.

Tegen de tijd dat ik die bereikte, zag ik dat er een berichtje van mijn broer binnenkwam. ‘Ik zag de Feeds. Ik vind het heel erg voor je, Kestrel. Echt. Ik stuur je iets. Het wordt vanmiddag bij je appartement bezorgd.’

Hij kon zich zo’n beetje alles veroorloven wat er met geld te koop was. Geen idee wat hij me zou sturen.

Echt, ik wilde dat het iets was wat de pijn kon wegnemen, of me in elk geval genoeg zou afleiden om te kunnen verwerken wat hier nog maar zo heel even geleden was gebeurd. Maar op dit moment betwijfelde ik of er zoiets bestond.

Ik overwoog om nog even bij het mortuarium langs te gaan, om een laatste keer bij Naiobi te gaan kijken, maar zag er toch van af.

Ik zou er niets mee opschieten, vooral nu niet, ruim zestien uur nadat ze was overleden.

Een Artificial zou niet doodgaan. Die gedachte kwam bij me op en zat me dwars. *Een Artificial zou niet vergaan.*

Een huivering.

Met een eenzaam gevoel zocht ik mijn auto op.

Ik had die kus om dankbaar voor te zijn. En het moment dat ik dat plukje haar gladstreek.

Dat waren de twee dingen die me bezighielden toen ik naar huis reed om te zien wat mijn broer, die ik al meer dan een jaar niet had gesproken, me zou kunnen hebben gestuurd.

Hoe gevaarlijk kan een vraag zijn?

Dertig jaar in de toekomst. In het dagelijks leven heeft kunstmatige intelligentie een belangrijke plaats ingenomen. Mensen leven zij aan zij met Artificials, zeer geavanceerde robots die voor echte mensen door kunnen gaan.

Als Kestrel Hathaway getuige is van een terroristische aanslag, wordt ze meegezogen in een wereld van samenzweringen en leugens die ze samen met Jordan, haar Artificial, probeert te ontmaskeren.

Om een tweede, wrede aanslag te voorkomen, besluiten ze samen te werken met terreurspecialist Nick Vernon. Maar het begint er steeds meer op te lijken dat hij zijn eigen agenda heeft. In hun race tegen de klok stelt Jordan een vraag die een Artificial niet zou mogen stellen... en zet daarmee alles op het spel.

Steven James is bekend geworden met zijn schaaakstukken-serie, waarin hij lezers meesleept in de wereld van FBI-agent Patrick Bowers. Met *Vals geluk* bewijst James dat hij een innovatieve verhalenverteller is, die niet terugdeinst voor vragen over zingeving en geloof in een wereld van technologische vooruitgang.

KokBoekencentrum.nl
UITGEVERS | UTRECHT

NUR 332

9 789029 729208